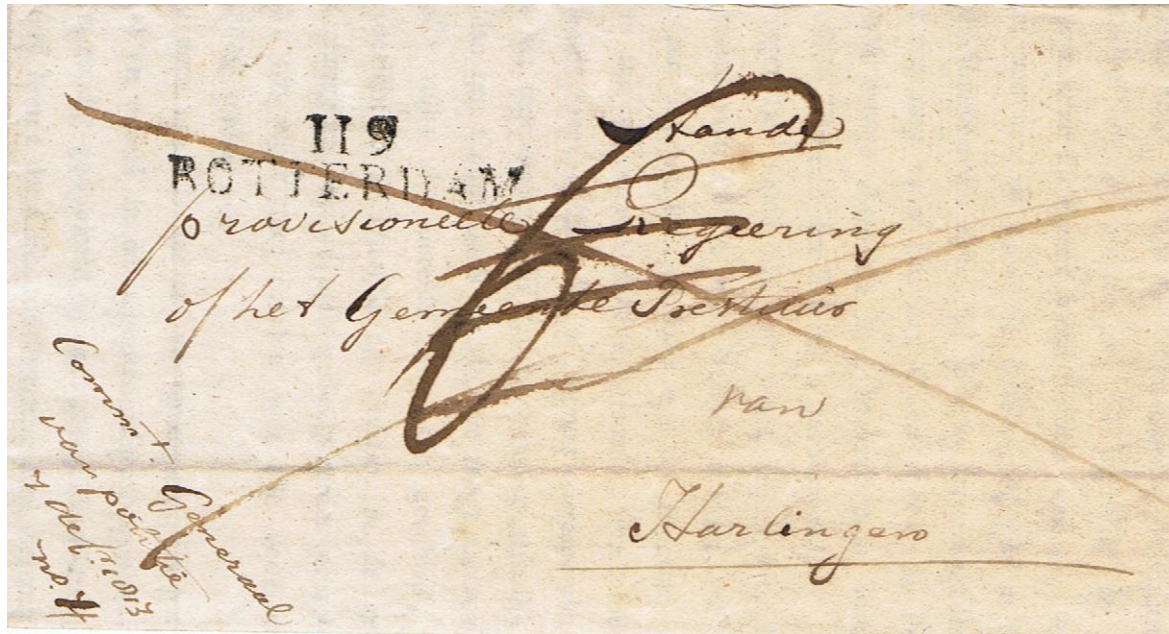
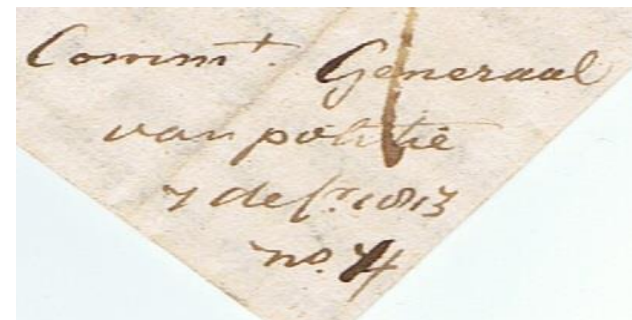

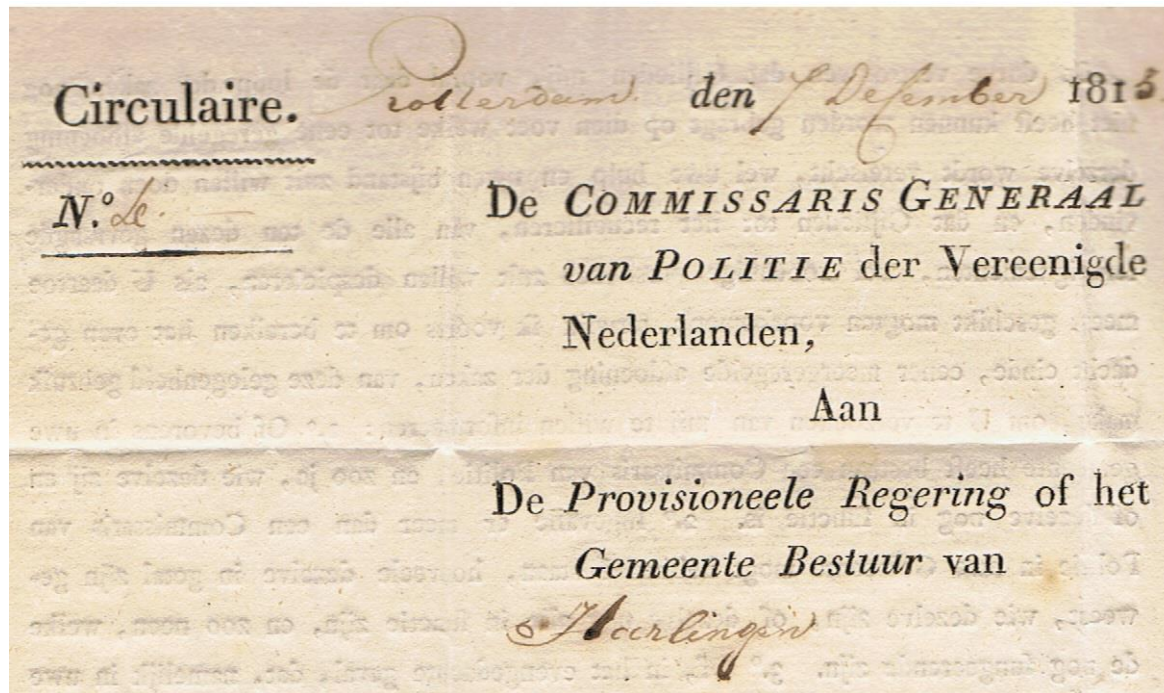
Quel sort réserver aux prisonniers néerlandais fin 1813

Commissariat général
de police
7 décembre 1813

A la direction provisoire
de l'administration
communale de
HARLINGEN

Contexte historique

L'armée russe entre en Frise le 12 novembre 1813.

Les Français commencent à battre en retraite.

Un gouvernement provisoire est constitué à La Haye.

Le 20 novembre, Guillaume d'Orange débarque à Scheveningen.

Le 6 décembre, il dissout le gouvernement provisoire et prend la tête de l'état.

Mijne Heeren!

Het aanzienlijk getal der genen, welke ten gevolge der in ons Vaderland plaats gehad hebbende veranderingen zijn gearresteerd, maakt het noodwendig, ten hunnen aanzien, algemeene maatregelen daartestellen, gewijzigd naar de bijzondere classen tot welk ieder derzelver behoort.

Om tot het nemen van zodanige maatregelen te kunnen geraken, heb ik gemeend, Ulieden te moeten verzoeken, gelijk ik de vrijheid neme te doen bij dezen, van mij wel met convenabelen spoed te willen doen geworden, eene opgave van alle zodanige personen, welke ten gevolge der plaats gehad hebbende veranderingen zijn gearresteerd, mitsgaders van alle zoodanige, welke ten gevolge eener dispositie der voormalige Directie van Politie zijn gearresteerd, zonder dat hun arrest eene bepaalde contraventie, een delict of eene misdaad ten onderwerp heeft gehad, en welke opgave, die mijns bedunkens best tabels-wijze zal kunnen geschieden, ik U wijders verzoeken te willen melden.

1.º Den naam en voornaam van den gearresteerden. 2.º Deszelfs beroep. 3.º deszelfs geboorte en woonplaats, en zoo dezelve een vreemdeling is, hoe lang dezelve in Holland heeft geresideerd. 4.º Deszelfs ouderdom. 5.º De redenen van deszelfs arrestatie. 6.º De redenen van bezwaar of van verschooning welke ten opzichte van den gearresteerden mogten bestaan, en 7.º De bijzonderheden welke zich in het geval van den gearresteerden mogten voordoen, of de bijzondere aanmerkingen welke Gijlieden mogt vermenen mij te dien aanzien te moeten mededeelen.

Ik

On demande de prendre des mesures à l'égard des personnes arrêtées suite aux événements (entre autres, de graves émeutes ont éclaté en avril 1813 dans diverses grandes villes : Rotterdam, La Haye,...).

On souhaite recevoir la liste de tous les prisonniers détenus suite à des décisions « françaises » avec les raisons de leur arrestation ainsi que les remarques des autorités actuelles sur ces motifs (en vue d'un éventuel acquittement).

La propagande française avait tendance à décrire le peuple néerlandais comme calme et tranquille. Un dépouillement d'archives dénombre 526 « troubles » entre juin 1806 (Louis Bonaparte roi de Hollande) et novembre 1813 dont un tiers concernent de sérieuses atteintes à l'ordre public impliquant un assez grand nombre de personnes (88 sont des atteintes publiques violentes contre les autorités par des groupes de minimum 20 personnes).

Référence :

Johan Joor, « Les Pays-Bas contre l'impérialisme napoléonien : les soulèvements anti-français entre 1806 et 1813 », *Annales historiques de la Révolution française* [En ligne], 326 | octobre-décembre 2001, mis en ligne le 07 mars 2008 URL : <http://journals.openedition.org/ahrf/528> ; DOI : <https://doi.org/10.4000/ahrf.528>

Ik durve vertrouwen dat Gijlieden mij, vooral daar de loop der zaken nog niet heeft kunnen worden gebragt op dien voet welke tot eene geregelde afdoening derzelve wordt vereischt, wel uwe hulp en uwen bijstand zult willen doen onder vinden, en dat Gijlieden tot het recueillirén, van alle de ten dezen gevraagde rensenimenten, wel zoodanige personen zult willen despicieren, als U daartoe meest geschikt mogten voorkomen; téwilt ik voorts om te bereiken het even ge dacht einde, eener meergeregelde afdoening der zaken, van deze gelegenheid gebruik make, om U te verzoeken van mij te willen informeerén: 1.º Of bevorens in uwe gemeente heeft bestaan een Commissaris van Politie, en zoo ja, wie dezelve zij en of dezelve nog in functie is. 2.º Ingevalle er meer dan een Commissaris van Politie in uwe Gemeente mogt hebben bestaan, hoeveel dezelve in getal zijn ge weest, wie dezelve zijn, of dezelve nog alle in functie zijn, en zoo neen, welke de nog fungeerende zijn. 3.º Of, in het evengedachte geval, dat, namelijk in uwe Gemeente nog meer dan een Commissaris van Politie mogt aanwezig zijn, door UL. ook eenige dispositie is genomen, waar door een derzelve met het oppertoe zigt of de Directie der Politie is gechargeerd.

Aangenaam zoude het mij voorts zijn, dat, ingevalle in uwe Gemeente geen Commissaris van Politie mogt hebben bestaan, of wanneer deszelfs post onvervuld ware, een lid uit UL. midden met de functien van Politie werde belast, en dat dezelve aan mij werde bekend gemaakt, ten einde over alle zaken, deze materie betreffende, met zodanig lid te kunnen corresponderen.

In het tegenovergesteld geval, wanneer namelijk in uwe Gemeente, nog actueel meer dan een Commissaris van Politie mogt aanwezig zijn, verzoeken ik UL., om, ingevalle zulks niet bereids mogt zijn geschied, een of meer derzelve met het oppertoezicht of de Directie der Politie, in de gemeente of het arrondissement te willen chargeren, en mij den gedesigneerden persoon of personen te willen doen kennen, ten einde met dezelve over alle voorkomende zaken in correspondentie te kunnen treden. —

Op deze wijze is het mij voorgekomen, dat het toezigt der Politie voor zoverre hetzelfde en vooral in de tegenwoordige oogenblikken, door het Gouvernement zal worden noodig geoordeeld op eene geregelde wijze zal kunnen werken, waarvan ik mij verzekerd houde dat GijL. tot dit nuttig doel wel zult willen medewerken, en dat GijL. mij, zoo omtrent de meerdere of mindere geschiktheid der bestaande Commissarissen van Politie, en de meerdere of mindere blijken van achting hun door de ingezetenen toegedragen, als omtrent het toezigt der Politie, en de omliggende kleindere Gemeenten, wel al dat geene zult willen mededeelen wat strekken kan om mij in dezen voorrechten. —

Le commissaire général de la police se cherche un interlocuteur dans la commune : soit un commissaire encore en place ou, à défaut, un membre de la direction provisoire doit prendre en charge la fonction de directeur de la police.

Ik ben met de meeste achting, *den*
Commissaris Generaal van de
Anthony Hoynck van Papendrecht
Papendrecht

Anthony HOYNCK van PAPENDRECHT

Advocaat en politicus, rechter van instructie in Rotterdam (1811 – 1813). Hij werd in november 1813 benoemd tot commissaris-generaal van politie, tot februari 1814.

Avocat et politicien. Juge d'instruction à Rotterdam (1811 – 1813), il a été commissaire général de la police de novembre 1813 à février 1814.